

Nr 638

Av herrar Kollberg och Rydén, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 25, angående godkännande av Sveriges anslutning till konventionen angående upprättandet av Europeiska frihandelsammanslutningen, m. m.

Den vidgning av handelsmarknaderna och avsättningsmöjligheterna, som det s. k. sjustatsavtalet, varom konvention förelagts riksdagen för godkännande i Kungl. Maj:ts proposition nr 25, innebär, kan på längre sikt medföra ökade förutsättningar för en fortsatt allmän produktionsstegring och höjning av levnadsstandarden för folken i de stater som avtalet omfattar. Härom råder en samstämmig uppfattning.

Samtidigt som man är ense härom, är det å andra sidan klart, att vissa övergångssvårigheter är att emotse för vissa branscher. Det bör vara ett naturligt krav att man från statsmakternas sida vidtar alla åtgärder som inom ramen för avtalets syfte är ägnade att minska dessa övergångssvårigheter. Vi skall här peka på de särskilda problem som uppkommer för den svenska livsmedelsindustrin.

Det torde knappast kunna bestridas att den gränsdragning mellan jordbruksprodukter och industrivaror, som EFTA stipulerar, ställer svensk livsmedelsindustri inför vissa besvärliga problem.

Å ena sidan kommer flera av denna industris typiska exportartiklar även i fortsättningen att behandlas som *jordbruksprodukter*, för vilka någon avveckling av handelshindren inom EFTA inte kan väntas annat än på mycket lång sikt. Typiska exempel på sådana exportartiklar är djupfrysade grönsaker och knäckebröd. Det är därför angeläget att man från svensk sida bevakar de möjligheter som kan finnas att inom ramen för till EFTA knutna speciella bilaterala jordbruksavtal mjuka upp handelshindren för dessa varor i de övriga EFTA-länderna. Tanken på en viss revidering av gränsdragningsbeslutet vid en senare tidpunkt bör icke skrinläggas utan tas upp vid fortsatta förhandlingar.

Å andra sidan har till *industrisektorn* — för vilken handelshindren successivt avvecklas fr. o. m. den 1 juli 1960 — förts ett antal livsmedelsprodukter som i stor utsträckning baseras på svenska jordbruksråvaror. Genom vår jordbrukspolitik belastas dessa tillverkningar med väsentligt högre råvarukostnader än vad konkurrerande industrier i vissa andra EFTA-länder har att räkna med, vilket kan medföra en försvagning av den svenska livsmedelsindustriens konkurrensläge. Det framstår som ofrånkomligt att dessa

skillnader i råvarubelastning på ett eller annat sätt elimineras. Utan att här vilja gå in på de olika vägar, som därvid kan vara förenliga med EFTA, vill vi framhålla betydelsen av att man från myndigheternas sida behandlar denna fråga med all skyndsamhet. Vi tänker då mindre på den självklara viktigen av att livsmedelsindustrien på ett tidigt stadium får kännedom om vilka faktiska förutsättningar som kan finnas för olika tillverkningsgrenar att fortbestå och utvecklas i vårt land. Än betydelsefullare är det att vi, innan avvecklingen av handelshindren börjar den 1 juli i år, har satt i verket det system, som skall eliminera råvarukostnadsfördyringen för den svenska livsmedelsindustrien. Det skulle visserligen kunna anföras att den första avtrappningen av tullar med 20 % sannolikt icke utsätter vår livsmedelsindustri för avgörande svårigheter. Men det är uppenbart att våra möjligheter att längre fram under övergångsperioden införa ett system för eliminering av kostnadsfördyringen kan komma att starkt beskåras eller omintetgöras, om övriga EFTA-länder under tiden investerat kapital för att bearbeta den svenska marknaden och kanske redan lyckats att etablera en regelbunden ansenlig export av vissa livsmedelsprodukter hit med hjälp av här berörda speciella förmånsställning i form av lägre råvarukostnader. Av den orsaken synes det oss ofrånkomligt att frågan löses under denna riksdag.

I propositionen framhåller departementschefen, att man från de svenska myndigheternas sida är medveten om de problem som det nya läget skapat och att man har förklarat sig beredd att närmare överväga vilka lösningar som bör tillgripas. Överläggningar pågår f. n. mellan statens jordbruksnämnd och företrädare för industrien.

Med hänsyn till den avgörande betydelse, som lösningen av dessa problem har för den svenska livsmedelsindustrien, vill vi understryka angelägenheten av att de pågående förhandlingarna mellan statens jordbruksnämnd och företrädare för industrien liksom det förberedelsearbete, som i övrigt kan ifrågakomma, bedrivs med sådan skyndsamhet att förslag kan föreläggas årets riksdag i de delar där riksdagens medverkan kan bli erforderlig. Vi föreslår, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t gör särskild hemställan härom.

Under hänvisning till det anförda föreslås,

att riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 25

- 1) måtte uttala att den snedvridning av konkurrensbetingelserna som åstadkommes av högre råvarukostnader för den svenska livsmedelsindustrien avhjälpes, så att denna erhåller möjlighet att konkurrera på lika fot med andra länder inom sjustatsgruppen, samt
- 2) i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller, att det förberedelsearbete som pågår eller kan ifrågakomma i syfte att lösa

de särskilda problem som uppkommer för svensk livsmedelsindustri vid sjustatsavtalets ikraftträdande måtte påskyndas och att Kungl. Maj:t måtte förelägga årets riksdag förslag i de delar där riksdagens medverkan kan bli erforderlig härför.

Stockholm den 16 februari 1960

Gustaf Kollberg

Ebbe Rydén

Nr 639

Av herr Rimås m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 25, angående godkännande av Sveriges anslutning till konventionen angående upprättandet av Europeiska fri-handelssammanslutningen, m. m.

(Lika lydande med motion nr 516 i Första kammaren)

Stockholm den 16 februari 1960

S. Rimås

Johan Ö. Ågren

Henning Carlsson
i Huskvarna